

...Csávossy György nem árulta el, hogy azokban a napokban fog megjelenni egy drámakötete, *Édes méreg* címmel, az Erdélyi Gondolat Könyvkiadónál, amely három színművét tartalmazza. Nos ezúton gratulálunk a szerzőnek, és azt kívánjuk, egészségben érje meg a decemberben megjelenő élete főművének, a bormonográfiának a kiadását, és dolgozzon továbbra is ilyen jó kedéllyel.

Köllő Katalin

(részletek a Szabadság 2002. november 23-i interjúból)

Csávossy György

ERDÉLYI REQUIEM

*A kis, olaszi temető
szeméttelp. A szenvedő
tekintet bárhogy menekül,
csak gaz, csak lonc fogja körül.*

*Az elvadult növénytenyészet,
mit felhizlalt a vak enyészet,
mint mocskos rongy hurkolja át,
a sírok nyitott ágyékát.*

*Ledőlt kövek. Márványkereszt
alkalmi tűzhelyet rekeszt
csavargóknak. A hűlt hamun
átsejlik itt-ott szomorún
egy név, egy évszám, ékezet,
a haldokló emlékezet.*

*Köröskörül a földgyalu
már árkot mart. Betonzsalu
a hirdetés: hivatalos
világ ez s gyászod nem jogos.*

*Ím volt egy halk honfoglalás:
az ősöké. Az elmúlás
kötéssé vált s fejfák szerint
itt küszködtek az őseink.*

*Nyílt kriptán át járkál a szél,
megfoghatatlan, mint a cél,
mely lefordítja s töri szét
a kihalóknak címerét.*

(1987)

(Ilyenkor ősszel – Versek, Gazda Kiadó Kft. Kolozsvár, 2000)

* * *

Lászlóffy Aladár

„... Lepkék szárnya alá a vers”

Az erdélyi költészetnek, attól függően, hol, ki mellett állunk meg éppen körülnézni a tájban felsorakozó dombok, hegyek, vonulatok láthatárán, nyilvánvaló, hogy egy lassan-lassan betelő félévszázad óta van egy Csávossy-hangulatú pontja is, az ő nevével, kiteljesedő életművével jelzett és jegyzett „onnan nézek szerteszét”-je. Szülőlevelek lengenek legében, metrumaiban, pedig ahhoz képest, hogy aránylag kevesebb bordalt írt az urbánus aszfalköltőknél (Petőfiről is mondják, hogy ahhoz képest amennyi bordala van, nem volt borissza) - bizony Csávossy a valóságos bor valódi özönét irányította tényleges poharainkba,

vérereinkbe. Ezt a paradoxont még azzal is fokozni lehet, hogy Ő aztán sosem volt a mámorítás, a berúgás, a leitatás, az eszméleteltérítés párhíve, legfennebb a kibuggyanó valóságos és jelképes könnyek felítatásával próbálkozott meg költőprogramjában, főleg poétához illő szó-felleg, rím-vatta és muzsika-tépés alkalmazásával, vigaszával. Egyszerre a kinti, természeti, tájbeli szépség s a belső csendért imádkozó, de a szenvedéssel elbíbelődő terek, varázslatok, szertartások költője Csávossy György is. Ennek az IS-nek szerepe, rangja van itt, mint tábornoki rendjelnek, megszolgált lovagi keresztnek vagy káplári csontcsilagnak bármely seregben. Mert az utóbbi (lassan betelő) évszázadban Erdély története futamodók honvágyával és lehulló hideg havak, vérzivatarok harmatával dúsulhatott az irodalmában is, de a meghatározó vonulatot, az ébrentartó folytonosságot a józan kitörést a bekerítésből a nagyönis egymás közelében felsorakozó bárdok velszisége jellemzi. Ehhez az angyalkarhoz tartozik Ő is, aki 56 őszén egy olyan összeállításba keveredve kerül a nyilvánosság elé, mely az akkori zajlásban egy frissen induló és újító hangú-hangulatú nemzedéket jelent be. Ám túl a „falra írt nevek elégiáján”, azon az örök gondon-kérdésen hogy „lesz-e még tő, mely nekünk terem” s annak melankolikus szélbekiáltásán, hogy „gazdátlan könyv az élet”, Csávossy visszapillantó válogatásának, mint új verseskönyvnek a saját üzenete, szentenciája, kiütetalálása és tálalása ez: az érzékenységtől szenvedünk fokozottabban, észveszejtőbben, az anyanyelvünket féltjük, de az anyanyelvünk s az érzékenységünk segített és segít túlélni mindig, költői és valóságos értelemben. A Csávossy-pontról körülszemlélve is, ebben a tudatban térhet magához lelkiismeretünk és önbi-zalmunk.

* * *

Csak akarni kell

A könyv címe egyúttal idézet egy nemrég elhunyt, nagyszerű embertől.

"A belföldi és külföldi diák-kerékpártúrák a mai napig egyedülálló kezdeményezője, megalapítója, megszervezője és lebonyolítója volt Romániában az V-VIII. osztályos tanulókkal."

Az idézet egy vékonyka, 48 oldalas könyvből való.

A vékonyka könyvet tisztelettel lehet és érdemes forgatni, mert családi ajánlás olvasható az impreszum fölött: „Édesapánk és férjem emlékére”.

Erről az édesapáról és férjről Erdély szélteiben-hosszában egyvalamit mindenki bizonyosan tud, legalább hallomásból, még hozzá az idézetben említett kerékpártúrákat...

Fejér Ákosról van szó ugyanis, akinek haláláról idén júniusi számunkban közöltünk szomorújelentést.

És most forgathatjuk a róla szóló könyvet, benne családi, valamint a túrákról és sok másról mesélő fényképek. Köztük az elhunyt előtti, utolsó nagy szervezésén készült csoportkép. De erről szóljon ismét egy idézet, a Fejér Ákos életpályáját bemutató írásból:

"2002. április 27-én korát meghazudtoló fiatalsággal és fürgeséggel megszervezi a Szent György-napok keretén belül a kerékpárosok harmincéves találkozóját, amelyre egykori tanítványai hazajöttek Magyarországról és Svédországból is. Ebből az alkalomból Mikóújfaluban emlékkiállítás hoz létre a hosszú évek során összegyűjtött újságcikkekből, levelekből, képeslapokból, kerékpár-alkatrészekből, térképekből, könyvészetből és a túrán használt kelléktárból, mint: rövidnadrág, csajka, hálósák, hátizsák."

És mint megtudjuk, néhány nappal később lett rosszul, míg május 10-én örökre elaludt.

Érdemes a könyvecskét lapozgatnunk azért is, mert rövidke ismertető szövegekben felsorolja, mennyi mindent tett az életében Fejér Ákos a közért. Csak a címszavak: Építkezések, pályák, sportbázis; Versenyek, találkozók, kiszállások; Tornaünnepélyek, tornabemutatók; Kirándulások; Téli és nyári táborok; Kerékpártúrák...

Ez utóbbiak között ott van például a Kőrösi Csoma Sándor kerékpártúra, amelyen Bulgáriába ment 13 gyermekkel, és összesen 1264 kilométert tettek meg. Pop Simion 1974-ben jelentetett meg róla riportot, sok-sok más visszaemlékezés, valamint róla szóló cikkek mellett ezt is megtaláljuk a könyvben.

"Egy kis játék a számokkal az említett évek (a szerző öt éves időszakra gondol - a szerk.) erőfeszítése kétmillió pedálforgás, a kerékpárgumik recéje körülbelül hétmillió pecsétet nyomott Európa országútjaira."

2002. október 26-a óta a mikóújfalusi nyolcosztályos iskola az ő nevét viseli.

A könyvecske borítóján végigvonuló képcsíkon látjuk, amint Fejér Ákos tucatnyi tanítványa élén kerekedik a napsütésben. Szép ötlet, Kisgyörgy Tamás tervezte.

Bizonyára így, a csoport élén kerekedve marad meg kerékpárosai, tanítványai emlékezetében.

A könyv a sepsiszentgyörgyi Charta Kiadó gondozásában jelent meg.